

L'últim 'xiringuito'

EN LA SEVA PERVERSITAT, EL DESTÍ SE
SERVEIX D'UNA ARMA ANIHILADORA
DE LA FELICITAT HUMANA: ELS 'PIJOS'
ES MULTIPLIQUEN I S'ORGANITZEN
PER ASSOLAR LA VIDA DE LES
PERSONES

Desvergonyat, el destí s'entesta a mantenir els mals que patim però ens pren les coses bones just quan hem pres consciència del benestar que ens proporcionen. Ens vigila de prop, i, en descobrir que les persones del comú de la gent obtenim plaers senzills de manera tranquil·la, mobilitza les forces necessàries per arruïnar-nos tota font de foguera.

Penso en coses, objectes, estris, però també en situacions, en ambients i maneres de viure, en obres dels homes que hem heretat com a part del paisatge. El cas és que quan, pel que sigui, alguna cosa o alguna situació ens fa feliços –dispenso la hipèrbole–, ja estem al punt de mira d'algun innovador –empresari, tecnocientífic, arquitecte, conseller, regidor, dirigent cultural, dissenyador, president de Govern...– que destruirà aquell bocinet de benaurança –àdhuc de dolça resignació– per “enriquir-la” amb valor afegit, per modernitzar-la o, simplement, per privar-nos de qualsevol alè de beatitud. Hi ha una llei no escrita que prohibeix la permanència de les coses en el seu estat més satisfactori.

Atribuir aquestes desgràcies al destí ha estat un mal començament, si no fos perquè considerem la conjuració de l'estupidesa i la cobdícia com a eina de la fatalitat. El lector de Carlo Maria Cipolla i, específicament, de la seva petita Bíblia *Les lleis fonamentals de l'estupidesa humana* ja té una idea dels mals que l'estupidesa humana causa a la humanitat. Dels que corren a càrrec de la cobdícia, n'hi ha abundosa bibliografia, amuntegada en l'oblit, certament, però no per això menys valuosa: des d'*El capital* fins al darrer article de, posem per cas, Manuel Castells, els estralls de la cobdícia han estat ben estudiats, però això no ha impedit que hagin esdevingut

GUILLEM
FRONTERA

l'arquitectura de la Història, l'estil de la vida dels homes.

El retorn als llocs que estimàvem constitueix un episodi de risc màxim, una font de decepcions que poden degenerar en alguna cosa crònica. Aquest retorn s'efectua, sovint, amb motiu d'un canvi d'hàbits programats: com ara, a l'estiu, quan anem de vacances i pretenem recuperar aquells instants d'aire iodat, entorn d'una tauleta amb un vi blanc molt fred i molt sec; i un peix que fa un parell d'hores encara nedava per aquesta mar que tens a la vista. I amb amics o amors perdurables. No trobareu massa imatges més apropiades per guardar per a l'hivern i per als moments de desànim.

Hi havia –hi ha, en un cert sentit– un *xiringuito* de platja en un punt de la badia d'Alcúdia beneït per Déu Nostre Senyor, que n'havia encarregat el mante-

niment al més delicat i eficient dels seus àngels guardians. Envoltat d'ombres, just davant l'aigua, gronxat per les onades aromàtiques de la badia, aquest *xiringuito* i la seva terrassa feien pensar en Horaci, ja que és aquí on somreien els déus. Els seus arrossos –diguem-ne paelles, per entendre'ns aviat– eren antics i servaven l'aire d'una cuina familiar. Peix fresc, gambes d'aigües nítides, gelats artesanals del país... Qui ho podia pagar? Perquè us en feu una idea: no calia anar-hi amb un amic ric. Els preus entraven en aquesta categoria que coneixem com a “raonable”, per a uns més que per als altres, com sempre. Però no tenia res d'exclusiu, no us mirava ningú com si la vostra adscripció a la classe mitjana el molestés.

El destí se'n sentia irritat i gelós. En un descuit de l'àngel de la guarda del *xiringuito*, ha enviat el seu batalló més sanguinari: els *pijos*, aquests heralds de l'estultícia, l'avantguarda de la ruqueria, aquests propagadors insuportables del no-res amb valor afegit. Quan encara no sabíem què era la *pijeria* i quins mals causaria a les nostres vides, el vicari del meu poble en deia “aquests que presumeixen de cames primes”: no he entès mai per què els definia així, i per això he traslladat la primor de les seves cames als seus cervells. Un parell de *pijos* s'han apropiat del *xiringuito*, l'han redissenyat, han elaborat una carta suposadament sofisticada amb tapes pretensioses, fan còctels i diuen molt “o sea”. Maleïts siguin ells i els seus descendents, que caiguin damunt de la seva estirp les plagues antigues i les modernes. No hi ha càstig ni maledicció a bastament per a tanta vilesa.

Ja no seurem mai més a la terrassa del *xiringuito*.

Escriptor, guionista i crític d'art